РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра іноземних мов

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 04 ЛАТИНСЬКА МОВА І МЕДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

Спеціальність: 17 Терапія та реабілітація
Освітня програма: «Фізична терапія»
Психолого-природничий факультет

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма дисципліни «Латинська мова і медична термінологія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю І7 Терапія та реабілітація, освітньо-професійною програмою «Фізична терапія».

Мова навчання: українська, латинська

Розробники: доктор педагогічних наук, професор Павелків Катерина Миколаївна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов
Протокол від “25” червня 2025 року № 6.

Завідувач кафедри іноземних мов Людмила МОРОЗ

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією психолого-природничого факультету

Протокол від «26» червня 2025 року № 5

Голова
навчально-методичної комісії Ірина ТРОХИМЧУК

©Павелків К.М., 2025 рік
©РДГУ, 2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність: 17 Терапія та реабілітація	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____-_____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента –4	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	- год.	год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	год.
		Лабораторні	
		- год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
		Вид контролю:	
		залік	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна "Латинська мова і медична термінологія" належить до циклу гуманітарних дисциплін, проте у її змісті повинні відображатися міжпредметні зв'язки з дисциплінами не лише гуманітарного, а й циклу фундаментальних та фаховоорієнтованих дисциплін.

Навчання латинської мови у вищому закладі освіти передбачає комплексну реалізацію практичної, розвиваючої, загальноосвітньої та виховної цілей.

Практична мета навчання полягає в оволодінні здобувачами освіти латинською мовою як засобу набуття знань з медичної термінології через вивчення способів словотвору та формування вміння читати й перекладати латинські тексти; здобутті знань про будову латинської мови, її систему, особливості функціонування певних мовних моделей та структур; виявленні подібностей та розбіжностей з рідною мовою.

Розвиваюча мета передбачає подальший розвиток комунікативних здібностей здобувача освіти, його пам'яті (слухової й зорової, оперативної і тривалої), уваги (довільної та мимовільної), логічного мислення, вольових якостей, пов'язаних з досягненням прогресу в навчальній та майбутній професійній діяльності здобувачів.

Загальноосвітня мета передбачає збагачення духовного світу здобувача освіти, розширення його кругозору, кола його знань про специфіку професійного та ділового спілкування у галузі інформаційних технологій.

Виховна мета передбачає виховання у здобувачі освіти культури спілкування в процесі вивчення латинської мови.

Завдання навчальної дисципліни "Латинська мова і медична термінологія" – поетапне формування загальних та фахових компетентностей.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні **знати:**

- історію походження латинської мови, її місце в генетичній класифікації мов світу;
- лексичні та граматичні елементи латинської мови, в обсягах, передбачених програмою;
- граматичні ресурси мови, як цілісний механізм виконання практичних завдань;
- принципи організації змісту в тексті латинською мовою;
- внутрішньо-лексичні зв'язки;
- значення граматичних елементів, категорій, структур;
- способи та особливості творення анатомічних та клінічних термінів латинського походження;

вміти:

- користуватися латинською мовою в межах лексичного мінімуму та тематики, передбачених робочою навчальною програмою;
- читати тексти латинською мовою, правильно наголошуючи слова та коректно вимовляючи звуки;
- застосовувати лексику тем змістових модулів, вживати певні граматичні конструкції, а також медичну термінологію латинською мовою;
- користуватися відповідними пошуковими методами і термінологією для виконання практичних завдань;
- перекладати тексти з латинської на рідну мову, користуючись двомовними термінологічними словниками, електронними словниками та програмним забезпеченням перекладацького спрямування.

Загальні компетентності:

ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 03. Здатність до розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 06. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

3. Очікувані результати навчання

РН 02. Вміти спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

РН 04. Вести професійну документацію.

РН 09. Аналізувати і застосовувати сучасні науково-доказові дані для виконання професійних завдань.

РН 19. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати

знання за допомогою самоосвіти, оцінювати та представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

4. Програма навчальної дисципліни
Змістовий модуль 1. Фонетика.

Тема 1. Латинський алфавіт. Правила читання.
Тема 2. Класифікація звуків. Дифтонги. Диграфи.
Тема 3. Наголос. Склад. Поняття про довготу і короткість голосних.

Змістовий модуль 2. Морфологія. Міжнародна медична номенклатура на основі латинської мови.

Тема 4. Іменник: граматичні категорії та словникова форма. Визначення основи. Структура анатомічного терміна з неузгодженим означенням.
Тема 5. Граматичні категорії прикметника. Прикметники I і II відміни. Моделі анатомічних термінів з узгодженим і неузгодженим означенням.
Тема 6. Прикметники III відміни. Моделі анатомічних термінів.
Тема 7. Іменники I та II відміни.
Тема 8. Іменники III відміни.
Тема 9. IV і V відміна іменників.
Тема 10. Поняття «клінічний термін». Структурні моделі клінічних термінів.
Тема 11. Суфіксальний спосіб творення клінічних термінів.
Тема 12. Префіксальний та префіксально-суфіксальний спосіб творення клінічних термінів.
Тема 13. Складні клінічні терміни.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Фонетика.												
Тема 1. Латинський алфавіт. Правила читання. Етапи розвитку латинської мови	8		2			6						
Тема 2. Класифікація звуків. Дифтонги. Диграфи. Велика буква у написанні іменників.	6		2			4						
Тема 3. Наголос. Склад. Поняття	6		2			4						

про довготу і короткість голосних. З історії заснування Риму												
Разом за модулем 1	20		6			14						
Змістовий модуль 2. Морфологія. Міжнародна медична номенклатура на основі латинської мови.												
Тема 4. Іменник: граматичні категорії та словникова форма. Визначення основи. Структура анатомічного терміна з неузгодженим означенням. Прийменники.	6		2			4						
Тема 5. Граматичні категорії прикметника. Прикметники I і II відміни. Моделі анатомічних термінів з узгодженим і неузгодженим означенням. Сполучники. Займенник. Особові займенники. Зворотний займенник. Присвійні займенники. Вказівні займенники.	6		2			4						
Тема 6. . Прикметники III відміни. Моделі анатомічних термінів. Давньоримські філософи та їх вчення	8		4			4						
Тема 7. Іменники I та II відміни. Теперішній час активного і пасивного стану. Дієслово esse у теперішньому часі.	8		2			6						
Тема 8. Іменники III відміни. Порядок слів у латинському реченні.	8		4			4						
Тема 9. IV і V відміна іменників. Загальні відомості про медичну термінологію. Історія становлення медичної термінології та номенклатури.	6		2			4						
Тема 10. Поняття «клінічний термін». Структурні моделі клінічних термінів. Розвиток медицини у давні часи	8		2			6						
Тема 11. Суфіксальний спосіб	6		2			4						

творення клінічних термінів. Постать Леонардо да Вінче												
Тема 12. Префіксальний та префіксально-суфіксальний спосіб творення клінічних термінів. Словотвір шляхом словоскладання. Словотвір за допомогою афіксів.	8		2			6						
Тема 13. Складні клінічні терміни. Кінцеві терміноелементи.	6		2			4						
Разом за модулем 2	70		24			46						
Усього годин	90		30			60						

6. Теми семінарських занять

Не передбачено.

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Латинський алфавіт. Правила читання.	**2**
2	Класифікація звуків. Дифтонги. Диграфи.	**2**
3	Наголос. Склад. Поняття про довготу і короткість голосних.	**2**
4	Іменник: граматичні категорії та словникова форма. Визначення основи. Структура анатомічного терміна з неузгодженим означенням.	**2**
5	Граматичні категорії прикметника. Прикметники I і II відміни. Моделі анатомічних термінів з узгодженим і неузгодженим означенням.	**2**
6	Прикметники III відміни. Моделі анатомічних термінів.	**4**
7	Іменники I та II відміни.	**2**
8	Іменники III відміни.	**4**
9	IV і V відміна іменників.	**2**
10	Поняття «клінічний термін». Структурні моделі клінічних термінів.	**2**
11	Суфіксальний спосіб творення клінічних термінів.	**2**
12	Префіксальний та префіксально-суфіксальний спосіб творення клінічних термінів.	**2**
13	Складні клінічні терміни.	**2**
	Разом	**30**

8. Теми лабораторних занять

Не передбачено.

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Етапи розвитку латинської мови	**6**
2	Велика буква у написанні іменників.	**4**
3	З історії заснування Риму	**4**
4	Прийменники.	**4**
5	Займенник. Особові займенники. Зворотний займенник. Присвійні займенники. Вказівні займенники.	**4**
6	Давньоримські філософи та їх вчення	**4**
7	Теперішній час активного і пасивного стану. Дієслово esse у теперішньому часі.	**6**
8	Порядок слів у латинському реченні.	**4**
9	Загальні відомості про медичну термінологію. Історія становлення медичної термінології та номенклатури.	**4**
10	Розвиток медицини у давні часи	**6**
11	Постать Леонардо да Вінче	**4**
12	Словотвір шляхом словоскладання. Словотвір за допомогою афіксів.	**6**
13	Кінцеві терміноелементи.	**4**
	Разом	**60**

10. Індивідуальні завдання.

Не передбачено.

11. Методи навчання:

МН1 – словесний метод (дискусія, співбесіда тощо);

МН2 – практичний метод (практичні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (читання, анотування, складання реферату);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 – самостійна робота (виконання домашніх завдань, робота над командними проектами, презентаціями)

12. Методи оцінювання

МО2 – усне або письмове опитування

МО4 – тестування;

МО5 – командні проєкти;

МО6 – реферати;
МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
МО8 – презентації та виступи на наукових заходах;
МО9 – захист практичних робіт;
МО10 – залік.

13. Засоби діагностики результатів навчання

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності (відповідно до ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК 02	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	**РН 02.**	Вміти спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО2, МО4, МО5, МО6, МО7, МО8, МО9, МО10
ЗК 03	Здатність до розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	**РН 04.**	Вести професійну документацію.	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО2, МН4, МО5, МО6, МО7, МО8, МО9, МО10
ЗК 06.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	**РН 09.**	Аналізувати і застосовувати сучасні науково-доказові дані для виконання професійних завдань.	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО2, МН4, МО5, МО6, МО7, МО8, МО9, МО10
		РН 19.	Оцінювати себе критично,	МН1, МН2, МН3, МН4,	МО2, МН4, МО5, МО6,

			засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати та представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.	МН5, МН6	МО7, МО8, МО9, МО10

14. Критерії оцінювання результатів навчання.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100- бальною шкалою	**Оцінка в ЄКТС**	**Значення оцінки ЄКТС**	**Критерії оцінювання**	**Рівень компетентності**	**Оцінка за національною шкалою**	
					екзамен	**залік**
90-100	А	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	В	добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктив	добре	
74-81	С	добре	здобувач вищої освіти			

			вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок	но-варіативний)		
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	зараховано
60-63	E	задовільно	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка

за ІНДЗ та оцінка за екзамен.

15. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль 1,2 (залік)

Поточне тестування та самостійна робота													Сума
Модуль 1			Модуль 2										100
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11	Т12	Т13	
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
Модульний контроль - 15			Модульний контроль - 20										

Т1, Т2 ... Т12 – теми змістових модулів.

16. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни складається:

- Робоча програма навчальної дисципліни, силабус.
- Матеріали для практичних занять.
- Завдання до самостійної роботи.
- Завдання для здійснення модульного і підсумкового контролю знань.

17. Питання для підготовки до підсумкового контролю

Латинський алфавіт. Правила читання.
Класифікація звуків. Дифтонги. Диграфи.
Наголос. Склад. Поняття про довготу і короткість голосних.
Іменник: граматичні категорії та словникова форма. Визначення основи.
Структура анатомічного терміна з неузгодженим означенням.
Граматичні категорії прикметника.
Прикметники І і ІІ відміни.
Моделі анатомічних термінів з узгодженим і неузгодженим означенням.
Прикметники ІІІ відміни.
Іменники І та ІІ відміни.
Іменники ІІІ відміни.
IV і V відміна іменників.
Поняття «клінічний термін».
Структурні моделі клінічних термінів.
Суфіксальний спосіб творення клінічних термінів.
Префіксальний та префіксально-суфіксальний спосіб творення клінічних термінів.
Складні клінічні терміни.

18. Рекомендована література

Основна

1. Дерев’янченко Н. В., Литовська О. В. Латинська мова та медична термінологія: навчальний посібник (для студентів вищих мед. навч. закладів) / Н. В. Дерев’янченко, О. В. Литовська. Харків : ХНМУ, 2017. 172 с
2. Світлична Є. І., Толок І. О. Латинська мова : Підручник. К. : Центр учбової літератури, 2017. 440 с.

Допоміжна

1. Балалаєва О.Ю., Вакулик І.І. Латинська мова та основи біологічної термінології: Навчальний посібник. К.: 2010. 324 с.
2. Гуменюк Ж.Г., Строчова Т.В. Латинська мова : Навчальний посібник для студентів гуманітарних факультетів. / Ж.Г. Гуменюк, Т.В. Строчова. К. : Кондор., 2011. 340 с.
3. Закалюжний М.М. Латинська мова : Підручник для студентів біологічних спеціальностей вищих навчальних закладів [Текст] / М.М. Закалюжний. К. : Либідь, 2003. 368 с.
4. Закалюжний М.М. Посібник з анатомічної і клінічної термінології [Текст]/ М.М.Закалюжний, М.А. Андрейчин. К. : Здоров'я, 1993. 224 с.
5. Краковецька Г.О. Латинська мова. Рецептура. Клінічна термінологія [Текст] / Г.О. Краковецька, В.М. Бобирьов, О.М.Бєляєв. К. : Здоров'я, 1999. 356 с.
6. Латинська мова та основи медичної термінології : навч. посіб. для студ. І курсу мед. ф-тів / [Уклад. : А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова]. Запоріжжя : ЗДМУ, 2015. 275 с.
7. Павелків К. М. Латинська мова у професійній підготовці майбутніх фізичних терапевтів. Природнича освіта та наука. 2024. Вип. 5. С. 29-35.
8. Чопик В.І., Єна А.В. Латинська ботанічна номенклатура : Навч. посібник. К.: РВЦ Київський університет, 1997.57 с.

19. Інформаційні (інтернет) ресурси

1. http://penelope.uchicago.edu/Thayer/E/Roman/Texts/home.html
2. http://studentus.net/book/6-latinska-mova.html
3. https://repo.dma.dp.ua/6927/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%B7%20%D0%BB%D0%B0%D1%82.%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D1%96%D0%BD.%D1%81%D1%82.%20.pdf
4. https://shron1.chtyvo.org.ua/Svitlychna_Yevheniia/Latynska_mova.pdf